

Sygn. akt VI A Ca 117/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Agata Zając (spr.)

Sędziowie: SA Krzysztof Tucharz

SO del. Aleksandra Kempeczyńska

Protokolant: sekr. sądowy Agnieszka Pawłowska

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w Warszawie, Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Warszawie i Prokuraturze Rejonowej W. - M.

o zapłatę i ochronę dóbr osobistych

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 15 listopada 2013 r.

sygn. akt XXV C 1433/12

- 1. prostuje oczywistą niedokładność w komparycji wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 15 listopada 2013 r. w ten sposób, że jako przedmiot sprawy wpisuje „o zapłatę i ochronę dóbr osobistych”;*
- 2. oddala apelację;*
- 3. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.*

Sygn. akt VI A Ca 117/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 sierpnia 2012 r. B. K. wniosła o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie, Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie oraz Prokuraturę Rejonową W. M. kwoty 60 000 zł z odsetkami od dnia wniesienia pozwu tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania za spowodowanie szkody finansowej, krzywdy moralne, łamanie praw doznane w czasie choroby matki, przewlekłość w rozpoznaniu, łamanie praw powódki i jej mamy w postępowaniu przeciwko Bankowi, zwrotu dwukrotności zapłaconych kosztów procesu tj. kwoty 1080 zł, jako kwot nienależnych z odsetkami od dnia wniesienia pozwu, zobowiązanie do wykupienia

mszy za zmarłą w toku procesu G. K., nakazanie sądowi I instancji ponoszenia kosztów wszystkich utrudnień spowodowanych przewlekłością i niezabezpieczeniem dokumentów w pierwszym roku procesu, a także o nakazanie przeproszenia.

W toku procesu powódka rozszerzyła żądanie zasądzenia kwoty z tytułu zadośćuczynienia i odszkodowania do 100 000 zł, cofając żądanie w zakresie nakazania przeproszenia.

Powódka wskazała, że w toku sprawy wywołanej pozwem B. K. i jej matki przeciwko (...) SA sąd celowo działa na szkodę powódki i jej zmarłej mamy, doprowadza do przewlekłości; żądane zadośćuczynienie związane jest z niezabezpieczeniem dokumentów i nierozpoznanie wstępnym sprawy przed zgonem chorej G. K. co jest równoznaczne z wielokrotnym odmawianiem udzielenia pomocy osobie chorej i jej jedyemu opiekunowi, za naruszanie praw osoby ciężko chorej i oszukiwanie opiekuna, naruszenie prawa strony i oszustwa wobec strony, mataczenie i celowo złe prowadzenie procesu, celowe nierobienie niczego na rzecz powódki i jej matki. Powódka podniosła, że przez rok od wniesienia powództwa sąd nie dopuścił dowodu i nie podjął działań zabezpieczających dokumenty majątku ruchomego powódki, sąd podjął wiele złych decyzji godzących w interes majątkowy i spokój chorej rodziny, a swoimi działaniami sąd spowodował zagrożenie życia G. K., bo nękał jej jedyne go opiekuna – powódkę, a gdyby powódka miała spokój, mogłaby lepiej pomóc matce. Ponadto powódka otrzymała złe odpowiedzi od prezesów obu sądów na swoje skargi, sąd nie poczuwa się do odpowiedzialności za swoje niezgodne z prawem decyzje, zaś roszczenie dochodzone pozwem jest za postanowienia, które nie powinny zostać wydane, chodzi o szkodę finansową i utratę rodziny – proces celowo prowadzono tak, by powódka utraciła rodzinę. Powódka wskazała też, że prokuratura wielokrotnie odmawiała podjęcia jakichkolwiek czynności sprawdzających i zabezpieczenia dokumentów, wskazując na odmowę wszczęcia śledztwa przeciwko Bankowi w sprawie przywłaszczenia powierzonych pieniędzy sygn. akt 5 Ds. 2037/09/V.

Pozwany Skarb Państwa – reprezentowany przez Prokuratorę Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów.

Wyrokiem z dnia 15 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo, nie obciążając powódki kosztami.

Sąd Okręgowy ustalił, że powódka od kilku lat składa różne wnioski i pozwy, w tym doniesienia do Prokuratury i nie osiągając skutków, na jakie liczy jest przekonana, że dzieje się to z pogwałceniem jej praw i praw jej, nie żyjącej już, matki.

Sąd Okręgowy wskazał, że w prowadzonej przez Prokuratorę Rejonową W. M. sprawie 5Ds. 2037/09/V odmówiono wszczęcia śledztwa, w sprawie XIV Kmp 503/10 postępowanie zostało prawomocnie umorzone, a w sprawie 5Ds.1379/10/IV postępowanie jest kontynuowane.

Sąd Okręgowy wskazał, że roszczenie powódki było rozpoznawane w oparciu o art. 417¹ k.c., zaś warunkiem skuteczności dochodzenia odszkodowania jest szkoda ewentualnie krzywda.

W ocenie Sądu powódka nie udowodniła zasadności żądania – nie wykazała szkody, jej rozmiarów i wysokości oraz nie wykazała bezprawności działania polegającego na oddaleniu wniosków dowodowych w sprawie III C 770/11 toczącej się przed Sądem Okręgowym w Warszawie, gdyż sprawa ta jest nadal w toku i Sąd rozstrzygający sprawę niniejszą nie posiada uprawnień do oceny prawidłowości podejmowanych decyzji przez sąd rozpoznający inną sprawę. Zdaniem Sądu Okręgowego, gdyby zapadło niekorzystne dla powódki rozstrzygnięcie, będzie mogła podnieść zarzuty w postępowaniu instancyjnym.

Sąd Okręgowy przywołał treść przepisów art. 16 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wskazując, że nie potwierdziły się zarzuty powódki dotyczące zawinionego niezabezpieczenia dokumentów, odmawiania udzielenia pomocy osobie chorej i naruszania jej praw, zarzuty oszustwa i mataczenia.

Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom powódki wskazującej, że konkretni sędziowie i prokuratorzy działają na jej niekorzyść i że działanie to jest bezprawne stwierdzając, że zeznania te nie są poparte żadnymi dowodami, a brak przypisania konkretnych działań w określonej sprawie uniemożliwia ich weryfikację.

Zdaniem Sądu Okręgowego powódka nie wykazała zasadności podstawowej przesłanki odpowiedzialności – bezprawności działania podmiotu, z działaniem którego wiąże roszczenie, co czyni niezasadność żądań pozwu, bez konieczności odnoszenia się do pozostałych przesłanek.

Na marginesie Sąd Okręgowy wskazał, że powódka nie wykazała też szkody, jej rozmiarów i wysokości oraz adekwatnego związku przyczynowego.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i art. 102 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła powódka, zaskarżając wyrok w części oddalającej roszczenia, podnosząc zarzuty:

- wydania wyroku z błędami prawnymi
- narażenia strony niereprezentowanej na konsekwencje błędów prawnych – brak szacunku dla strony
- pozbawienia możliwości wyboru między procesem o naprawę szkody, a postępowaniem o przewlekłość – brak szacunku dla strony
- działania na szkodę przez negowanie powstałej szkody
- kolizji z przepisami Kodeksu postępowania karnego
- braku powagi prawnej
- orzekania wbrew rozsądkowi i ekonomicie
- niezgodności wyroku z normami finansowymi odnoszącymi się do sytuacji losowej powódki
- nieoddania czci osobie zmarłej w trakcie procesu, tj. mamie powódki
- naruszenia zasady równości praw stron procesu przez niedopuszczenie wniosków dowodowych powódki – brak szacunku dla strony
- brawury finansowej.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie do wnikliwego rozpoznania w sądzie pierwszej instancji w oparciu o wnioski dowodowe powódki, z ustanowieniem ławników – działaczy organizacji kobiecych gdyż jest przez sąd dyskryminowana i ignorowana, wyznaczenie rozpraw o miesiąc, dopuszczenie dowodów zgłoszonych przez powódkę, a także o zasądzenie na rzecz powódki od Skarbu Państwa kwoty 100 000 zł, tym:

- uznania za nienależne świadczenia podatkowe na rzecz Skarbu Państwa w wysokości 5 085 zł od dochodów z inwestycji za rok 2006 i zwrot tego świadczenia z odsetkami od dnia zapłaty podatku do dnia wydania wyroku
- odszkodowania w wysokości 23 000 zł z przeznaczeniem na remont mieszkania, który winien być wykonany kilka lat wcześniej
- odszkodowania w kwocie 20 000 zł z przeznaczeniem na żywność bezglutenową, leczenie (tylko prywatne) celiakii, spłatę długów i bieżące comiesięczne koszty, na których uiszczanie powódki nie stać

- odszkodowanie 7000 zł z przeznaczeniem na koszty badań do pracy magisterskiej w Hiszpanii, zakup laptopa, podręczników, słowników i innych niezbędnych pomocy naukowych, udział w praktykach zagranicznych i objazdach

- odszkodowanie w kwocie 40 000 zł na realizację celów bardzo osobistych, których powódka zdradzać nie musi i nie będzie, gdyż każda kobieta ma prawo do ułożenia sobie życia osobistego

a także o nakazanie pozwanemu uczczenia pamięci zmarłej G. K. poprzez wykupienie mszy świętej.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

Swoje roszczenia przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa powódka wywodziła z przebiegu postępowań prowadzonych w sprawie III C 770/11 przed Sądem Okręgowym w Warszawie oraz V Ds. 2037/09/V Prokuratury Rejonowej W. M..

Poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne.

Na podstawie akt sprawy III C 770/11 Sądu Okręgowego w Warszawie, Sąd Apelacyjny ustalił co następuje:

B. K. i G. K. w dniu 22 lipca 2011 r. złożyły pozew przeciwko (...) SA o odszkodowanie i zadośćuczynienie w łącznej kwocie 468 923 zł za zbór aktywów zgromadzonych na rachunku inwestycyjnym w (...), wykorzystywanie tego rachunku dla osiągnięcia nieuprawnionego przysporzenia majątkowego kosztem klienta, założenie blokady na rachunek.

Powódka G. K. została zwolniona od kosztów sądowych w całości, zaś B. K. częściowo – od opłaty od pozwu ponad 500 zł, zażalenie powódki B. K. zostało oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 września 2011 r.

W dniu 2 listopada 2011 r. została uiszczona opłata od pozwu w kwocie 500 zł. Powódka złożyła ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów, a w dniu 12 marca 2012 r. wniosek o dopuszczenie dowodu w trybie zabezpieczenia – dowodu z ksiąg i rejestrów rachunku inwestycyjnego powódek.

Na rozprawie przed Sądem Okręgowym w dniu 3 kwietnia 2012 r. powódka B. K. została przesłuchana informacyjnie, Sąd Okręgowy zwolnił powódkę od kosztów sądowych w całości i oddalił wniosek o zabezpieczenie dowodu.

W dniu 4 kwietnia 2012 r. wpłynął wniosek G. K. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, w dniu 17 kwietnia 2012 r. wniosek o zabezpieczenie dokumentów, a w dniu 18 kwietnia 2012 r. wniosek o wyłączenie sędziego. Wniosek o wyłączenie sędziego został oddalony postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 27 kwietnia 2012 r.

W dniu 2 maja 2012 r. wpłynęło pismo zawierające wnioski dowodowe powódki, a w dniu 8 maja 2012 r. pismo powódek z żądaniem przywrócenia stanu posiadania przez nakazanie przelania na rachunek inwestycyjny sum które z tego rachunku pobrano.

Postanowieniem z dnia 16 maja 2012 r. Sąd Okręgowy ustanowił pełnomocnika z urzędu dla powódki G. K..

W dniu 2 sierpnia 2012 r. wpłynął kolejny wniosek o udzielenie zabezpieczenia, a na rozprawie w dniu 3 sierpnia 2012 r. - ponowny wniosek o wyłączenie sędziego.

Postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy zawiesił postępowanie wobec powódki G. K., która zmarła w dniu 8 czerwca 2012 r., wydając tego samego dnia postanowienie oddalające wniosek o zabezpieczenie dowodu.

Postanowieniem z dnia 14 września 2012 r. Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie powódki na postanowienie w przedmiocie odmowy wyłączenia sędziego.

Postanowieniem z dnia 29 października 2012 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek o zabezpieczenie powództwa.

Wniesione przez powódkę zażalenie na to postanowienie zostało oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 31 stycznia 2013 r.

Na rozprawie w dniu 28 maja 2013 r. Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z zeznań świadka D. D..

Na kolejnej rozprawie w dniu 11 września 2013 r., na której powódka, prawidłowo powiadomiona, nie była obecna, Sąd Okręgowy oddalił wniosek powódki o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka G..

W dniu 13 grudnia 2013 r. powódka złożyła kolejny wniosek o wyłączenie sędziego oraz o zabezpieczenie, postanowieniem z dnia 17 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy odrzucił wniosek o wyłączenie sędziego, a zarządzeniem z dnia 7 marca 2014 r. zwrócił wniosek o zabezpieczenie.

Na rozprawie w dniu 18 grudnia 2014 r. został przesłuchany świadek B..

Postanowieniem z dnia 9 maja 2014 r. Sąd Okręgowy uchylił swoje zarządzenie z 7 marca 2014 r. i wniosek o zabezpieczenie oddalił.

W dniu 25 sierpnia 2014 r. powódka wniosła skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie III C 770/11, którą Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 21 października 2014 r. sygn. akt VI S 259/14 odrzucił z uwagi na nieusunięcie braku formalnego w zakresie dołączenia odpisu skargi.

Postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie powódki na postanowienie oddalające wniosek o udzielenie zabezpieczenia.

Za bezzasadne Sąd Apelacyjny uznał zarzuty apelacji dotyczące bezzasadnego, zdaniem powódki, oddalenia zgłoszonych przez nią wniosków dowodach. Przebieg postępowań we wskazanych przez powódkę sprawach wynika bowiem z treści akt, zaś powódka nie wskazała jakie okoliczności zamierza wykazać zeznaniami zgłoszonych świadków w osobach sędziów i prokuratorów prowadzących te postępowania.

Sąd Apelacyjny nie podziela przyjętej przez Sąd Okręgowy podstawy materialnoprawnej rozstrzygnięcia.

Przede wszystkim powódka jednoznacznie w toku postępowania przed Sądem Okręgowym oraz w apelacji wskazała, iż nie dochodzi odszkodowania związanego z przewlekłością postępowania w sprawie III C 770/11.

Tym niemniej, biorąc pod uwagę charakter stawianych przez powódkę zarzutów odnoszących do przebiegu postępowania w sprawie III C 770/11 należy rozważyć możliwość zastosowania jako podstawy roszczeń przepisów art. 417 k.c. w zw. z art. 15 i 16 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. 179 poz. 1843) stwierdzając, że nie zostały spełnione zasadnicze przesłanki uzasadniające zastosowanie tych przepisów, gdyż postępowanie w sprawie jest nadal w toku, zaś wniesiona przez powódkę skarga o stwierdzenie przewlekłości postępowania została zwrócona.

Podstawą roszczeń powódki nie mogły być też przepisy art. 417¹ § 2 k.c., które dotyczą wyłącznie szkody spowodowanej wydaniem prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, a takie orzeczenie nie zostało wydane w sprawie III C 770/11.

Zasadność roszczeń powódki podlega zatem ocenie w świetle przepisu art. 417 k.c. zawierającego ogólną podstawę odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa. Wskazany przez powódkę źródłem szkody są bowiem orzeczenia incydentalne wydawane w toku postępowania w sprawie III C 770/11, w tym postanowienia oddalające wnioski o zabezpieczenie dokumentów, a także odmowa podjęcia przez Prokuraturę czynności sprawdzających i zabezpieczenia dokumentów w sprawie V Ds. 2037/09/V.

Odpowiedzialność deliktowa Skarbu Państwa, oparta na art. 417 k.c. powstaje wówczas, gdy spełnione są łącznie jej trzy ustawowe przesłanki tj. bezprawność działania lub zaniechania sprawcy, szkoda oraz normalny związek przyczynowy między bezprawnym zachowaniem sprawcy, a szkodą.

W pierwszej kolejności konieczne jest zatem ustalenie działania (zaniechania), z którego, jak twierdzi poszkodowany, wynika szkoda oraz dokonanie oceny jego bezprawności, następnie ustalenie czy wystąpiła szkoda i jakiego rodzaju i dopiero po stwierdzeniu, że obie te przesłanki zachodzą, możliwe jest zbadanie istnienia między nimi normalnego związku przyczynowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2001 r. I PKN 361/2000).

Należy zgodzić się z Sądem Okręgowym, iż powódka nie zdołała wykazać przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za szkodę, jakiej miała doznać na skutek procedowania Sądu Okręgowego w Warszawie w sprawie III C 770/11, jak też odmowy dokonania wskazanych czynności w postępowaniu przygotowawczym powadzonym przez Prokuraturę Rejonową W. M..

Przede wszystkim powódka nie udowodniła, iż postępowanie we wskazanych sprawach prowadzone było niezgodnie z obowiązującymi zasadami porządku prawnego, zwłaszcza w zakresie odmowy uwzględnienia składanych przez powódkę wniosków o zabezpieczenie roszczenia, gdyż zażalenia wnoszone na postanowienia Sądu Okręgowego nie były uwzględniane przez sąd II instancji.

Powódka nie wykazała ani bezprawności działania Sądu i Prokuratury prowadzących postępowania we wskazanych wyżej sprawach, ani też jakiegokolwiek związku przyczynowego między szkodą w postaci wskazanych w apelacji świadczeń podatkowych spełnionych w 2006 r., brakiem środków na remont mieszkania, aktualnym stanem zdrowia powódki, wydatkami związanymi z podjętymi przez powódkę studiami a przebiegiem tych postępowań. Zupełnie bezzasadne są zaś twierdzenia powódki, jakoby zachowanie wskazanych jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa w toku prowadzonych postępowań miało wpływ na stan zdrowia czy śmierć matki powódki G. K..

Kreując odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu czynu niedozwolonego ustawodawca normatywnie określił między jakimi zdarzeniami ma zachodzić normalny związek przyczynowy, by odpowiedzialność ta powstała. Jak wskazano wyżej są to: bezprawne, a więc sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego działanie (zaniechanie) sprawcy oraz szkoda, w rozumieniu określonym w art. 361 § 2 k.c. Związek przyczynowy jaki ma wystąpić między tymi zdarzeniami jest także związkiem normatywnym, a nie zwykłym związkiem przyczynowo-skutkowym. Ma to być bowiem wskazany w art. 361 § 1 k.c. normalny (adekwatny) związek, występujący wówczas, gdy w łańcuchu kolejnych przyczyn i skutków, mamy do czynienia z przyczynami, które zazwyczaj (normalnie) wywołują dane skutki. Badaniu podlega więc, czy taki normalny związek przyczynowy zachodzi między ustalonym bezprawnym zachowaniem sprawcy a wyrządzoną szkodą.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wskazana przez powódkę szkoda nie mogła bezpośrednio wynikać z ewentualnej wadliwości czynności podejmowanych w toku prowadzonych postępowań, co uniemożliwia uwzględnienie zgłoszonych roszczeń.

Mając powyższe na względzie i uznając podniesione przez powódkę zarzuty za bezzasadne, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., biorąc pod uwagę sytuację osobistą i majątkową powódki.